Ve středních Čechách je bezmála 230 zvláště chráněných území, péče o ně loni přišla na 18,5 mil. korun

15.7.2024 - Simona Ježková | Krajský úřad Středočeského kraje

Bezmála 230 zvláště chráněných území aktuálně spravuje Středočeský kraj. Jejich celková rozloha je více než 7 300 hektarů. Náklady na péči za loňský rok byly vyčísleny na 18,5 milionu korun.

„Zjednodušeně je můžeme popsat jako území s koncentrovanými přírodními hodnotami, která významem přesahují hodnoty běžné krajiny, a to na škále od nadmístního až po republikový význam. V důsledku jsou to území, jimž zákon poskytuje konkrétní ochranu prostřednictvím zákazů a omezení činností, a jsou zde jasně stanoveny konkrétní sankce za jejich porušení,“ charakterizovala zvláště chráněná území radní pro oblast životního prostředí a zemědělství Jana Skopalíková.

Nejvíce chráněných území ve Středočeském kraji přibylo mezi lety 2010 – 2017 v souvislosti s povinností ČR zajistit tzv. územní ochranu evropsky významným lokalitám. V posledních letech přibývají velmi pomalu a jsou vyhlašována skutečně jen ta nejcennější území s akutně ohroženými druhy a jejich biotopy. Důvodem je stávající vysoký počet a limitované personální i finanční kapacity.

Prvotním impulzem bývá odborně, spíše však vědecky zdůvodněný návrh na vyhlášení, který kraj obdrží buď od veřejnosti, případně také od jiného orgánu ochrany přírody. Tento návrh následně prověřuje, případně nechá odborně posuzovat. Až na základě závěrů důkladné analýzy kraj přikročí k přípravě záměru na vyhlášení. Tento záměr je následně, v intencích zákona, projednán s dotčenými vlastníky a územně samosprávnými celky. V případě úspěšného procesu projednání má poslední slovo rada kraje, která vydá nařízení o zřízení konkrétního chráněného území.

Intenzita i typ péče se odvíjí od předmětu ochrany dané lokality. Jiná je u území, které chrání geologický fenomén, a zcela odlišná pak u vodního ekosystému. *„Péče tedy představuje rozmanitý soubor opatření od budování tůní, přes kácení, kosení travních porostů až po dosadby chráněných druhů nebo naopak likvidaci těch invazních. Optikou kraje se jedná o poměrně komplikovaný proces počínající definováním konkrétních činností, jejich rozpočtováním, tvorbou smluv, zadávacích dokumentací, organizací soutěží, předáním a vysvětlením požadavků na péči konkrétním zhotovitelům v terénu a průběžnými kontrolami provádění prací. Proces je završen kontrolou dokončených prací a jejich převzetím. V drtivé většině se jedná o manuální práci, jejíž cena neustále roste. K tomu vydatně přispívá i rostoucí inflace, takže je péče o tato území rok od roku nákladnější. V loňském roce kraj na péči o zvláště chráněná území vynaložil částku ve výši zhruba 18,5 milionu korun,“* doplnila Jana Skopalíková.

Z 229 území na území Středočeského kraje je 178 přírodních památek, 44 přírodních rezervací a 7 smluvně chráněných území o úhrnné výměře více než 7 300 ha. Jsou základní jednotkou územní ochrany tak, jak ji stanoví český právní řád. Kraj vyhlašuje přírodní památky a přírodní rezervace na území ve své působnosti, jako hierarchicky základní stupeň této ochrany.

Zatím poslední vyhlášenou přírodní památkou ve Středočeském kraji je lokalita Stráň u Hrabří na Příbramsku. Vyskytuje se tam silně ohrožený rostlinný druh vstavače kukačky. Za poslední tři roky tam kvetlo 500 až 1000 rostlin tohoto druhu. Nařízení kraje o zřízení nového zvláště chráněného území projednali radní letos v dubnu.

https://kr-stredocesky.cz/web/urad/aktuality/-/asset_publisher/zvna/blog/ve-strednich-cechach-je-bez mala-230-zvlaste-chranenych-uzemi-pece-o-ne-loni-prisla-na-18-5-mil-korun